

Campsentelles, 11
2008

CENTRE D'ESTUDIS SANTFOSTENCS
AMICS DE CABANYES

La Garriganga

XAVIER PÉREZ I GÓMEZ

Al costat del mercat municipal de Mollet hi ha una escultura de bronze que porta per nom “*la Garriganga*”. Un dia, mentre comprava en una de les parades d’aquest mercat, em va comentar la dependenta: “*Sabies que la Garriganga era de Sant Fost?*”. Doncs, no. Vaig quedar sorprès i em va fer gràcia. Aleshores vaig pensar: “*la Garriganga deu ser l’única persona de Sant Fost que té dedicat un monument o escultura*”. Això va desvetllar la meva curiositat i de seguida vaig començar a indagar al respecte. La primera dada que vaig trobar, proporcionada per l’Arxiu Municipal de Mollet, és que aquesta senyora va servir de model, quan era jove, al pintor molletà Joan Abelló, i a la qual li va dedicar una escultura que es troba al costat del mercat municipal de Mollet.

La fitxa de l’escultura de la Garriganga, redactada per la molletana Glòria Arimon Ventura, és la següent:

*Escultura de bronze de la Garriganga, al costat del Mercat de Mollet;
obra de Joan Abelló, 1996. (foto de l'autor)*

“LA GARRIGANGA. Joan Abelló (1996). C. del Mercat.

Figura de bronze d'una marmanyera (200 x 65 x 48 cm), representativa de la pagesia catalana, donada a la ciutat per l'autor i realitzada a partir d'un retrat de grans dimensions. Nascuda els anys vint, sembla que l'anomenaven així perquè la seva família havia vingut de la Garriga. Vivia a Sant Fost, tenia un hort i baixava a vendre les verdures i fruites de l'època a Mollet. Es va fer un carro al seu aire, per baixar a Mollet a vendre a la plaça, amb una plataforma i dues rodes petites. No tenia bèstia per tirar i ho feia ella mateixa. Sembla que portava pantalons.

Durant els anys quaranta va fer de model de l'artista Joan Abelló, que la va immortalitzar en nombroses pintures. La gran il·lusió de la Garriganga –molt independent i liberal– era ser artista. Aquesta dona era popularment coneguda i estimada pels molletans i molletanes. Amb la inauguració del Mercat Municipal, el 28 de gener de 1996, també es va inaugurar aquesta escultura.”

Per la seva banda, el Museu Abelló m'ha proporcionat la següent informació, segons les dades facilitades a la seva vegada pel mateix Sr. Joan Abelló i per l'escriptor Josep Masats, que, a més, de petit vivia a prop d'aquesta senyora. La informació és la següent:

“La Garriganga es deia Carme Niubó. A la seva família els deien “Els Garrigangus” perquè procedien de La Garriga i d'aquí el sobrenom de “la Garriganga”, encara que a ella molta gent la coneixia per Carmeta. Era una dona mal parlada, actuava com un home. Vivia amb el seu germà i de cara a la gent eren força estranys. Per portar els productes del seu hort a vendre a plaça utilitzava un carro, semblant a una quadriga romana, fabricat per ella mateixa. La Garriganga tenia cert esperit artístic. Volia ser ballarina. Ella mateixa es feia els seus vestits i el Sr. Abelló els hi alabava. D'aquesta forma aconseguia que li fes de model per pintar-la” (Victòria Pérez Miralles, de la Fundació Municipal Joan Abelló, 15-3-2008).

Indagant a l'Arxiu Municipal de Sant Fost i per altres informacions recollides fa uns anys, vaig poder saber que cal Garrigango era una casa de la barriada de Can Calet, al carrer de Santa Rosa, a tocar de la serra-dora, molt a prop de l'inici de la pujada del pont sobre el riu Besòs. En aquesta casa hi vivia la família Niubó Paré.

La Garriganga, doncs, era el motiu o sobrenom de Carme Niubó Paré, nascuda a la Garriga el 27 de febrer de 1919 i que va venir a viure a Sant Fost amb la seva família l'any 1925, o sigui, quan només tenia sis anys. La seva mare, Magdalena, va néixer a Santa Perpètua; el seu pare, Jaume, a Sant Feliu de Codines, i alguns dels seus germans al Masnou on deuriem viure alguns anys abans de passar per la Garriga. La família es componia a principis dels anys 30 de la mare, vídua, i de cinc fills (tres nois i dues noies). La famosa Garriganga (Carmeta) era la més petita de tots.

A l'Arxiu Municipal de Sant Fost hem trobat les següents dades sobre aquesta família:

Padró d'habitants de Sant Fost de 1931:

Diseminado Sur-Oeste (o sigui que potser vivien en una casa de camp)

Nombre	Edad	Estado	Naturaleza	Oficio
Magdalena Paré Niubó	53 años	Viuda	Santa Perpètua de M.	Sus labores
Pedro Niubó Paré	26 años	Hijo	Masnou	Jornalero
Teresa Niubó Paré	21 años	Hija	Masnou	Sus labores
Juan Niubó Paré	17 años	Hijo	Masnou	Jornalero
Rafael Niubó Paré	14 años	Hijo	La Garriga	
Carmen Niubó Paré	12 años	Hija	La Garriga	

Al padró de 1936 la família Niubó Paré apareix empadronada al número 1 del carrer de Santa Rosa (durant la guerra anomenat Pi i Margall) del barri de Can Calet i ja no hi consten al domicili familiar els fills Joan i Teresa. En aquest padró consten vivint al mateix domicili la mare Magdalena Paré, de 60 anys i dedicada a les feines de casa; Pere Niubó Paré, 32 anys, pagès d'horta per compte propi; Rafael Niubó

*La Garriganga, oli sobre tela de Joan Abelló, 1947; 200 x 100 cm.
(gentilesa de Fundació Municipal Joan Abelló)*

Paré, 20 anys, pagès de vinya per al seu germà i Carme Niubó Paré, 17 anys, feines de casa.

Altres veïns de la zona, del barri de Can Calet, m'han explicat records similars, que vénen a confirmar les informacions proporcionades pel Museu Abelló:

“La Garriganga vivia a prop de la serradora. Era un personatge peculiar, tipus “Monyos”, una mica passada de voltes. Deia que volia ser artista i anava al mercat de Mollet a vendre verdures. Vivia amb el seu germà, els dos eren solters. Deien que ella va quedar una mica trastornada per alguna cosa que els va passar durant la guerra. Anys després va anar a viure a Mollet i es veu que va tenir una filla. Ella o la seva filla van treballar a Sedes Fàbregues”.

Aquest fet de la Guerra Civil que potser va afectar tant la Carmeta “Garriganga” va ser, possiblement, la mort al front de Còrdova del seu germà Rafael, que va ser cridat a files per l'Exèrcit de la República. Rafael Niubó va resultar mort amb 21 anys en una acció de guerra el febrer de 1938. Així ho van comunicar a l'Ajuntament de Sant Fost els caps de la seva unitat, la 115 Brigada Mixta, 460 Batalló. Seguidament els responsables municipals van informar la seva família.

Al padró de 1945 la família Niubó Paré continua empadronada al carrer de Santa Rosa de Can Calet, en aquest cas a la casa número 2. Hi consten la mare, Magdalena, vídua, i els fills Pere i Carme, a més d'una neboda d'11 anys anomenada Maria del Carme.

Al padró d'habitants de Sant Fost de 1955 ja no hi apareixen els Niubó Paré, de la qual cosa deduïm que en aquell moment ja havien marxat de Sant Fost. Segons totes les persones consultades el seu destí va ser Mollet. En aquest empadronament consta que tenia una germana, Teresa, casada i resident al carrer Barcelona, també al barri de Can Calet.

Les últimes informacions diuen que la Carmeta Niubó finalment també va marxar de Mollet i va anar a viure a Manresa o algun lloc d'aquella zona i li van perdre la pista. No hem pogut saber res més de

la Garriganga, si és viva (ara tindria 89 anys) o si és morta, i en aquest cas on va morir i quan. I aquestes són les dades que hem trobat de la popular Garriganga, un personatge curiós del Sant Fost dels anys 30 i 40, i que és l'única persona del nostre poble que té dedicada una escultura o monument en l'actualitat.

El meu agraïment per la seva col·laboració a:

- Joan Abelló (Mollet del Vallès)
- Rosalia Areñas (Arxiu Municipal de Sant Fost)
- Glòria Arimon Ventura (Arxiu Municipal de Mollet)
- Lluïsa Claverol (Mollet del Vallès)
- Isidre García Algué (Arxiu Municipal de Mollet)
- Josep Masats (Mollet del Vallès)
- Mireia Ollé (Museu Abelló)
- Isabel Pertíñez (Jutjat de Pau de la Garriga)
- Victòria Pérez Miralles (Fundació Joan Abelló)
- Rita Roca García (Sant Fost de Campsentelles)